

Відображення перелічених принципів у політиці підприємства у сфері якості стосовно окремої системи управління нею повинно мати чітко сформульований характер залежно від специфіки його діяльності загалом і в системі управління якістю зокрема.

Система управління якістю має охоплювати такі етапи життєвого циклу продукції: маркетинг, пошук і вивчення ринку, проектування та розроблення, планування та розроблення процесів, закупівля, виробництво, перевірка, пакування та складування, збут і продаж, монтаж і здавання в експлуатацію, технічна допомога й обслуговування, експлуатація, утилізація або вторинна переробка. Важливою умовою виготовлення високоякісної продукції є врахування її якості на кожному з етапів життєвого циклу за наявності сучасної техніки та технології, висококваліфікованих кадрів, методів контролю і вимірювань, а також основної мети здійснення цієї діяльності – максимальне задоволення потреб споживачів та одержання прибутку.

Таким чином, вивчення смаків, уподобань і потреб споживачів і, відповідно, – конкурентоспроможності продукції дає змогу розробити маркетингову стратегію. Стратегія технічного розвитку базується на наявних активах і техніко-технологічному потенціалі підприємства. Надзвичайно важливою є стратегія налагодження співпраці підприємства з постачальниками, адже високоякісні матеріали та різні їх складові повинні відзначатись високою надійністю. Також необхідно запроваджувати стратегію раціонального управління персоналом, адже ефективність системи управління залежить насамперед від виконавців, їхньої здатності підвищувати рівень своїх знань, перекваліфіковуватися, що значною мірою впливає на формування якості продукції. За допомогою розробки стратегії управлінського та фінансового обліку здійснюється аналіз витрат, пов'язаних із плануванням, забезпеченням і поліпшенням якості продукції. Основна увага та значні зусилля керівництва мають бути спрямовані на впровадження стратегії якості підприємства. Сукупність розглянутих стратегій підприємства здійснюють визначальний вплив на його загальну стратегію. Тому при розробці та впровадженні системи управління якістю необхідно враховувати передусім найважливіші стратегічні напрями діяльності підприємства.

Список використаних джерел

1. Петренко В.А. Управління якістю на підприємстві: Навч. посібник. / В.А. Петренко, О.М. Левченко, Є.С. Шубін – Кіровоград: КДТУ, 2002. – 262 с.
2. Пономарьов С.В. Управління якістю продукції. Інструменти і методи менеджменту якості/С.В. Пономарьов та ін. – М.: РІА «Стандарти та якість», 2005. – 248с.
3. Процюк Н.І. Системне управління якістю продукції як фактор ефективної діяльності підприємств / Н.І. Процюк // Аграрна наука і освіта. – 2005. – Т.6. – №5 – С. 148 – 150.
4. Шаповал М.І. Менеджмент якості: підручник/Шаповал М.І. – К.: Тов. «Знання», 2003. – 476с.

Колеснік Юрій Анатолійович,

студент спеціальності 8.03060101 “Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)” економічного факультету Подільського державного аграрно-технічного університету, м. Кам’янець-Подільський
Науковий керівник: к.е.н., доцент Покотильська Н.В.

СУТНІСТЬ, ОСОБЛИВОСТІ ТА РОЛЬ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Умови функціонування підприємств та організацій нині різко змінюються на макро- та мікроекономічному рівні. В умовах ринкової економіки неприйнятними стають жорстке адміністрування, традиційно „соціалістичні” методи планування на перспективу на основі досягнутого рівня та екстраполяційних моделей, орієнтація не на ринкові потреби, а лише на можливості виробництва тощо. Це означає, що кожному підприємству тепер потрібно самостійно розв’язувати проблеми, які раніше або не виникали, або розв’язувалися іншим способом, на іншому рівні. Стратегічне управління базується на вивченні відносин, які можна охарактеризувати за допомогою системи „середовище-організація”. Більшість серед існуючих сьогодні концепцій управління розглядає організацію як відкриту систему, котра постійно взаємодіє з окремими елементами зовнішнього середовища і дає змогу організаціям підтримувати більш-менш стійке становище, виживати в умовах, що постійно змінюються. Адаптація підприємств до зовнішнього середовища є однією з пріоритетних економічних проблем, що стоять перед сільським господарством. На даному етапі поняття адаптації пов’язується з пріоритетних економічних проблем, що стоять перед середовища увійти в режим нормального функціонування на основі найбільш ефективної організаційно-економічної форми господарювання.

Стратегічне управління – управлінська діяльність, що передбачає постановку стратегічних цілей і завдань організації та підтримання тривалих взаємовідносин між нею і оточенням, що забезпечує досягнення поставлених цілей [3, с. 12]. Стратегічний менеджмент — не лише розробка програми розвитку, а й прийняття і виконання стратегічних рішень. Це також комплекс процесів, явищ і характеристик, що відображають пріоритетність цілей і розвитку, посилення елементів невизначеності й непередбачуваності в зовнішніх відносинах. Вироблення і реалізація стратегії, яка б більше відповідала умовам, що швидко змінюються, стали особливо важливою складовою діяльності керівництва більшості компаній. Стратегічний менеджмент — це процес встановлення довготермінового спрямування організації, визначення специфічних цілей, розробки стратегії для їх досягнення з урахуванням зовнішніх і внутрішніх обставин, а також засобів виконання обраного плану дій [1, с. 311].

Ключове поняття стратегічного менеджменту – „стратегія” (у перекладі з грецької – „мистецтво розгортання війська в битві” чи „мистецтво генерала”). Традиційно мистецтво стратегії ґрунтується на уявленні про нього як одного із процесів управління організацією. Стратегія має такі ознаки: вона проходить у своєму розвитку два етапи (розробки та впровадження); складається з рішень, для прийняття яких потрібно проаналізувати ресурси та сформулювати загальні цілі й можливі варіанти їх досягнення, але не беручи до уваги обмеження, що виникають на етапі реалізації; стосується переважно

зовнішнього середовища діяльності організації. Стратегією називають набір правил для прийняття рішень, на які організація орієнтується у своїй діяльності. Наприкінці 80-х років XX ст. з'явився новий підхід до означення поняття стратегії, який не суперечить минулим, але уточнює деякі аспекти: у стратегії однаково важливі всі складові, бо на стадії впровадження можуть виникнути непередбачувані фактори, які значно змінюють результат; стратегія пов'язана також із внутрішніми чинниками діяльності організації; стратегія — це процес, що відображає філософію керівництва фірми. На сьогодні існує багато означень стратегії: 1) у широкому розумінні стратегія — це взаємопов'язаний комплекс заходів щодо підвищення конкурентоспроможності організації; 2) у практичному аспекті: це генеральна довгострокова програма чи спосіб дій стосовно вибору пріоритетів і розподілу ресурсів організації для досягнення її цілей; засіб досягнення довгострокових цілей фірми; продумана сукупність норм і правил, що лежать в основі розробки та прийняття стратегічних рішень. Отже, стратегія — це майбутня діяльність, розрахована на тривалий період і спрямована на досягнення певної мети.

Формулювання стратегій розглядається як один із суттєвих компонентів системи стратегічного управління і передбачає визначення особливостей процесу створення окремих стратегій та «стратегічного набору». Враховуючи, що стратегія — це спосіб досягнення результату, сформульованого у вигляді мети, можна стверджувати, що формулювання стратегій є процесом, у ході якого керівники встановлюють місію, формують систему цілей, обирають стратегії, а також визначають усі складові (компоненти) процесу стратегічного управління [2].

Отже, стратегічно орієнтоване підприємство — це підприємство, де стратегічне мислення є основною, принциповою настановою в діяльності персоналу підприємства і насамперед вищого керівництва, де існує (формується) система стратегічного управління; застосовується раціональний процес стратегічного планування, який дає змогу розробляти та використовувати інтегровану систему стратегічних планів, і поточна, повсякденна діяльність, підпорядкована досягненню стратегічних орієнтирів.

Список використаних джерел

1. Економічна енциклопедія: у 3 томах. / голов. редкол.: Мочерний С.В. (голова) [та ін.]. Т. 3. — К.: Видавничий центр «Академія», 2002. — 952 с.
2. Скібіцький О. М. Стратегічний менеджмент: навч. посіб. / О. М. Скібіцький. — К.: Центр навчальної літератури, 2006. — 312 с.
3. Чикуркова А. Д. Стратегія управління персоналом в аграрному секторі економіки: монографія / А. Д. Чикуркова. — Кам'янець - Подільський: Видавець ПП Зволейко Д. Г., 2010. — 428 с.

Кондратюк Сергій Анатолійович

студент спеціальності 8.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)» економічного факультету Подільського державного аграрно-технічного університету, м. Кам'янець-Подільський
Науковий керівник: к.е.н., доцент Ковальчук В.Г.

ТЕНДЕНЦІ РОЗВИТКУ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИХ ФОРМ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Спроба конструювання абстрактних моделей суспільства на базі однієї форми власності дорого обійшлася сільському господарству. Та це була не єдина суттєва помилка в управлінні галуззю. Періодично влада вдавалася до необгрунтованих обмежень особистого підсобного господарства колгоспників.

Як показує світовий історичний досвід, природі хліборобства, його ефективному розвитку відповідає лише те соціально-економічне середовище, яке не протистоїть свободі господарювання на землі, а створює і гарантує цю свободу. Будь-яке обмеження останньої, якими б високими цілями воно не пояснювалось, якими б політичними мотивами не обгрунтовувалось, порушує прямий зв'язок хлібороба із землею, підмінює справжні аграрні відносини їх сурогатами. «...В усіх країнах, що пройшли випробування соціалізмом, — зазначають відомі українські вчені-аграрники О. Онищенко і В. Юрчишин, — йде активний пошук найприйнятніших для них форм господарювання на селі. Важливо уміло скористатися таким досвідом в Україні» [3, с. 60].

Чинним законодавством України, зокрема, Господарським Кодексом, Кодексом Законів про працю передбачено створити правові механізми розвитку ринкових форм господарювання, подолати одноманітність та одно типовість організації економічного життя, що негативно позначалося на вияві творчої ініціативи суб'єктів діяльності — як фізичних, так і юридичних осіб [1, 15].

Вихідними положеннями формування і розвитку нових форм господарювання було і залишається домінування колективних форм праці, тобто, усупільнених форм господарювання, що є умовою його вищої продуктивності та економічної ефективності. Якими ж є основні організаційно — правові форми господарювання, що склалися сьогодні в народному господарстві України?

Таблиця 1

Класифікація типів підприємств за критеріями

Критерії	Сутнісно-змістовні характеристики
Комерційні	Підприємства мають комерційний характер з одержанням прибутку
Некомерційні	До них належить добродійні, освітянські, медичні, наукові та інші організації не виробничої сфери народного господарства
За формою власності майна	Приватні, що належать окремим громадянам на правах приватної власності та з правом найму робочої сили
	Колективні, що ґрунтуються на власності його трудового колективу, а також кооперативу, іншого статутного товариств або громадської організації